

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

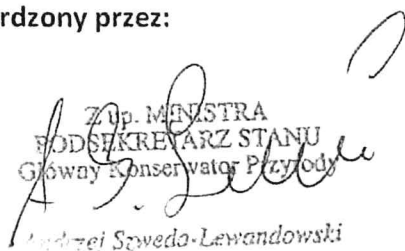
Tytuł:

**Informacja Ministra Środowiska na temat strat
w lasach prywatnych spowodowanych tegoroczną
klęską nawałnic deszczowych i gradobicia oraz
możliwości pomocy w likwidacji poniesionych strat**

Cel przedłożenia:

materiał dla Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zatwierdzony przez:

Zup. MINISTRA
PODSEKRETAŃ SZANU
Główny Konservator Przyrody
Andrzej Szveda-Lewandowski

Warszawa, dnia 23 sierpnia 2017 r.

Informacja Ministra Środowiska na temat strat w lasach prywatnych spowodowanych tegoroczną klęską nawałnic deszczowych i gradobicia oraz możliwości pomocy w likwidacji poniesionych strat

W skutek działania gwałtownych zjawisk atmosferycznych z 11 i 12 sierpnia 2017 r. całkowicie zniszczone albo uszkodzone zostały drzewostany własności Skarbu Państwa na terenie niemal 60 nadleśnictw z regionalnych dyrekcji w Toruniu, Gdańsku, Poznaniu, Szczecinku, Łodzi i Wrocławiu. Najbardziej ucierpiały dyrekcje toruńska i gdańska, a zwłaszcza nadleśnictwa: Lipusz (aż 2,3 mln m³ powalonych drzew), Rytel (2 mln m³), Czersk (0,9 mln m³), Bytów (0,65 mln m³), Runowo (0,66 mln m³) oraz Nadleśnictwo Gniezno (0,8 mln m³) w dyrekcji poznańskiej. Przeprowadzone w Lasach Państwowych wstępne szacunki wskazują łącznie na 9,8 mln m³ drewna powalonych i polamanych drzew oraz obszar do uprzętnięcia i ponownego odnowienia ok. 39,2 tys. ha. Wartości te mogą wzrosnąć, ponieważ dokładne oszacowanie strat mimo wysokiego poziomu technologicznego i organizacyjnego Lasów Państwowych jest niemożliwe w tak krótkim czasie.

Nawałnice dokonały również dużych zniszczeń w lasach prywatnych. Największe szkody wystąpiły w województwach pomorskim, kujawsko-pomorskim i wielkopolskim, w których udział lasów prywatnych wynosi 11-12 %.

Prywatne gospodarstwa leśne w Polsce, stanowiąc najczęściej fragment gospodarstwa rolnego, są bardzo rozdrobnione, często podzielone na kilka działek. Większość właścicieli gruntów leśnych wchodzących w skład gospodarstw rolnych nie posiada specjalistycznych środków produkcji leśnej i wykorzystuje w tym celu sprzęt rolniczy, a prace leśne przeważnie wykonuje samodzielnie.

Zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady prowadzenia gospodarki leśnej w lasach wszystkich form własności określa ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2017 r. poz. 788), która wprowadza zasadę dychotomicznego podziału nadzoru nad gospodarką leśną. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o lasach Minister Środowiska sprawuje nadzór nad gospodarką leśną w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa, a starosta w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Z uwagi na duże rozdrobnienie lasów prywatnych możliwości organizacyjne i technologiczne ich właścicieli są ograniczone, a nadzór prowadzony przez starostów uproszczony w porównaniu do lasów własności Skarbu Państwa. Wobec powyższego Ministerstwo Środowiska nie posiada pełnej informacji na temat rozmiaru zniszczeń które dotknęły lasy prywatne.

Zgodnie z ostatnimi szacunkami szkody w lasach prywatnych kształtują się w sposób przedstawiony w poniższej tabeli.

Lp.	Powiat	Szacunkowy rozmiar szkód [m ³]	Szacunkowy rozmiar szkód [ha]	Szacunkowa powierzchnia do odnowienia [ha]
1.	bydgoski	21 170	188	105
2.	inowrocławski	220	10	1
3.	mogileński	340	115	0
4.	nakielski	118 680	1 568	989
5.	sępoleński	938	14,75	9,64
6.	świecki	3 000	15	6
7.	tucholski	97 200	940	460
8.	żniński	29 950	1 100	103
Suma woj. kujawsko-pomorskie		271 498	3 950,75	1 673,64
9.	bytowski	223 550	1 838	971
10.	chojnicki	370 500	3 230	2 716
11.	kartuski	105 800	1 015	445
12.	kościerski	283 860	6 920,5	1 069,5
13.	kwidzyński	40	0,25	0
14.	lęborski	2 150	64	10,6
15.	wejherowski	11 135	70	55
16.	starogardzki	700	11,9	1,9
Suma woj. pomorskie		997 735	13 149,65	5 269
17.	gnieźnieński	29 450	407,5	110
18.	jarociński	500	3	2
19.	kaliski	3 500	2 600	13
20.	kolski	20	0,5	0
21.	kościański	330	75	2
22.	krotoszyński	100	0	0
23.	leszczyński	120	20,8	0
24.	średzki	1 600	14	12
25.	turecki	160	75	0
26.	wolsztyński	30	25	0
27.	wrzesiński	620	6	6
Suma woj. wielkopolskie		36 430	3 226,8	145
28.	oleśnicki	50	-	-
Suma woj. dolnośląskie		50	0	0
Suma ogółem		1 305 713	20 327,2	7 087,64

Łącznie z lasami

Mając na uwadze zasadę trwałości utrzymania i powszechnej ochrony wszystkich lasów, przewidziano w ustawie o lasach finansowe i organizacyjne mechanizmy wsparcia właścicieli lasów prywatnych.

Zgodnie z art. 12 ustawy o lasach w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy szkody w lasach, powstałej w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych, oraz w przypadku pożarów lub innych **kłesk żywiołowych** spowodowanych czynnikami biotycznymi albo abiotycznymi, **zagrożających trwałości lasów, koszty zagospodarowania i ochrony związane z odnowieniem lub przebudową drzewostanu finansowane są z budżetu państwa**. W odniesieniu do lasów prywatnych decyzje w sprawie przyznania środków na pokrycie takich kosztów wydaje starosta na wniosek właściciela lasu, po zaopiniowaniu przez nadleśniczego (starosta wykonuje zadanie z zakresu administracji rządowej).

Jednocześnie ustawa o lasach (art. 35) upoważnia nadleśniczego Lasów Państwowych do udzielania właścicielowi lasu niestanowiącego własności Skarbu Państwa pomocy, na jego wniosek, poprzez doradztwo w zakresie zalesiania i gospodarki leśnej oraz odpłatne udostępnienie sadzonek drzew i krzewów leśnych oraz specjalistycznego sprzętu leśnego. Z tym, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek właściciela lasu niestanowiącego własności Skarbu Państwa, poparty opinią wójta (burmistrza, prezydenta miasta), nadleśniczy może udostępnić nieodpłatnie sadzonki drzew i krzewów leśnych na ponowne wprowadzenie roślinności leśnej (upraw leśnych) - zgodnie z uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją starosty.

W Lasach Państwowych działa również fundusz leśny stanowiący formę gospodarowania środkami na cele wskazane w ustawie. Środkami funduszu leśnego dysponuje Dyrektor Generalny Lasów Państwowych. Środki funduszu leśnego (związane z wyłączeniem z produkcji lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz lasów znajdujących się w użytkowaniu wieczystym parków narodowych) mogą być przeznaczone również na prace związane z usuwaniem skutków kłesk i prowadzeniem gospodarki w lasach niepaństwowych (art. 58 ust. 3 pkt 3 ustawy o lasach).

Na wsparcie usuwania skutków kłeski w lasach prywatnych planuje się przeznaczyć ze środków funduszu leśnego ok. 35 mln zł. Obecnie trwają uzgodnienia pomiędzy Ministrem Środowiska i Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych w tej sprawie.